

P R A E F A T I O.

Cuius situm inter Vetera & Vlpia inuenta ibi inscriptio prodit, M. P. M. id est, Miliare plus minus apud V. L. XXX. Vlpia legionem trigessimam, quam, perhibente Dione. lib. historiae rû LV. Trajanus hic collocavit. BATAVODVRVM ad Mosæ & Vahalis confluentiam excisum est, sicut & ARMAMENTARIVM ROMANVM non procul inde in littore Oceani. Batauis, Zelandis & Frisij ingêtes saepe clades Oceanus infert, cuius immanitate, magnæ partes, diuisis ac dissipatis aggeribus salo oppressæ latent. In Frisia cis Fleuum flu. STADA cum insigni tēplo, asyli priuilegio donato à primo gentis satore, Frisone constructa, nunc maris eluione absorpta. Quin & hoc tempore, Staueria, & plæræque Frisæ vrbes, contra in domum hoc elementum egrê se tuentur. BARDOVICVM, vna ex primis Saxonie urbibus, in vicum redacta, ex cuius ruinis Luneburgum & pleræque aliæ vicinæ creuerunt VVAGRIA, olim VVandalorm, qui VVagri dicebantur, vrbs primaria & populosa, nunc raris habitatoribus vicus est. IVLINVM Pomeraniæ quondam & totius Europæ post Constantinopolim Emporium longe celeberrimum, nunc ita deletum est, vt campus sit, vbi Iulinum fuit VINETA eiusdem Pomeraniæ vrbs quondam amplissima, marinis oppressa fluctibus iacet. Perijt ARCONA, Rugiæ quondam Metropolis. VISBVII Gothorum, NIDROSIAE, Noruegiæ fracta est, & suppressa fortuna. In illa, legibus olim regebat ut totus Oceaninauigatio: In hac Ecclesiæ erat marmorea S. Olao sacra stupēdima gnitudinis, peregrinationibus. exterorum valde famosa. Scribit Tacitus lib. de Germanorum moribus, suo tempore ad Rhenum & Danubiū, nullam fuisse alicuius nominis urbem. Vitruuius de Hispania tradit, urbium structuras, ex arundie, virgultis, & frondibus constitisse. Refert Iornandus lib. de rebus Geticis, Angliæ Reges & incolas humiles inhabitasse casae virgultis & luto contextas. Quod si nunc Tacito, Rheni & Danubij tractus describendus. Si Vitruuius Hispania, Iornando Anglia perlustranda foret, & ijdem nunc Asiam, Græciam, & Aegyptum desolatas, ac præclaris destitutas urbibus viderent, An ne in admirationem maximam, imò, ad stuporem adigerentur? Nobis, religione Christiana imbutis, pagina sacra, tantarum mutationū causam suggerit: Plena est ciuitas iniquitate, itaque adducam pessimos de gētibus, qui possidebunt domus eorum. In omnibus habitationibus vestris, domus vestræ desertæ erunt, Ciuitates, quæ nunc habitantur, desolatæ erunt, terraq; deserta, & scietis, qui aëgo dominus. Et Esai. cap. 17. Onus Damasci: Ecce Damascus desinet esse ciuitas, & erit sicut acruus lapidum in ruina.

Hæc quidem à nobis longiùs sunt repetita, vt ex tanta, tantarum urbium euersione & interitu, intelligeremus, omnia, quæ in mundo videantur admiranda, fluctuati, ac instabili mutationi esse obnoxia. Nec quidquam sub sole perpetuum ac diuturnum inueniri. Atq; tam admirandæ vicissitudines, non vrbe tantum & præclaras Respub. quarum iam complures recensuimus, sed & integras prouincias, atq; adeo, latè patentia imperia, regna, & familias, multa temporis diuturnitate attriuerunt, & extinxerunt. Quin eiam notabiles mundi partes, miras alterationes frequenter patiuntur. Scribit Aristoteles lib. I. Metereologicorum, Interiora telluris partes, perinde, vt animantium plantarumq; corpora, iuuentutem & senectutem suam habere, Possum, inquit, Lactantius, enumerare, quoties repentinis quassatæ motibus vel hauerint terræ, vel descenderint in abruptum, quoties dimeris fluctibus & vrbes, & insulæ abierint in profundum: frugiferos campos paludes inundauerint; flumina & stagna siccauerint: montes etiam, vel deciderint abrupti, vel planis fuerint adequati: plurimas etiam regiones, & multorum fundamenta montium, latens & internus ignis consumit. Hanc in mundo mutationem & vicissitudinem Aristoteles, Lactantius, Seneca, Ouidius ante multa sæcula accuratè obseruarūt. Omnia, inquit Seneca, tempus edax depascitur, omnia carpit, omnia sede mouet, nil sint esse diu. Flumina deficiūt, profugum mare littora siccat. Subsidunt montes & iuga celsa ruunt. Ouidius, Vidi ego, inquit, quod fuerat quondam solidissima tellus, Esse fretum, vidi factas ex æquore terras, Et procul à pelago chonchæ iacuere marinæ: Et vetus inuenta est in motibus anchora summis: Quodq; fuit campus, vallem decursus aquarū fecit, & illuie, mons est deductus in æquor, Eque paludosa siccis humus aret arenis, Quæq; sitim tulerant, stagnata paludib. hument. Anglia, Gallia quondam adhæsit. Sicilia, Italia, Gades Hispaniæ, Nordstrandia Borealis insula, quæ Crantzius Frisiam Aquilonarè vocat, cum Thietmarfia, olim pars continens fuit, nunc insulæ sunt, à continenti auulsæ. Flumina, aluicū & solitum cursum immutarunt. Florentia quondam imperia interierunt. Aegyptij & Persæ, orbis quondam gubernacula tenuerunt. Babylonicum & Assyriorum Imperium celebre fuit, Macedonicum & Carthaginense similiter: quæ & Romanis quondam terrori fuerunt. Sed corruerunt hæc omnia, & in nihilū redacta iacēt. Atq; tales quidē, & tam horribiles conuersiones, vt infinitā Dei potentiā, itā, humanæ sortis incertitudinē patefaciunt, & mortales huius mundi incolas monēt, vt, cum nihil perpetuū ac stabile, sed omnia caduca, varijs fortunæ